

V Bruseli 12. 12. 2018
COM(2018) 818 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Vykonávanie tretieho akčného programu Únie v oblasti zdravia v roku 2015

{SWD(2018) 489 final}

ÚVOD

Táto správa obsahuje informácie o vykonávaní ročného pracovného programu na rok 2015 v rámci tretieho programu v oblasti zdravia na roky 2014 – 2020 stanoveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 282/2014 z 11. marca 2014¹.

Podľa článku 13 uvedeného nariadenia musí Komisia výboru pre program v oblasti zdravia podávať správy o vykonávaní všetkých činností financovaných v rámci programu a takisto informovať Európsky parlament a Radu. Touto správou sa spĺňa druhá uvedená požiadavka. Poskytujú sa v nej podrobné informácie o rozpočte na rok 2015 a o tom, ako sa prideliť prostriedky z neho. Takisto sa v nej zohľadňuje zmena ročného pracovného programu na rok 2015, ktorej cieľom bolo prideliť finančné prostriedky tým členským štátom, ktoré boli vystavené osobitnému migračnému tlaku a potrebovali podporu pri riešení súvisiacich problémov v oblasti zdravia.

V pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom tejto správy, sa uvádzajú niektoré príklady kľúčových činností spolufinancovaných v rámci druhého² a tretieho programu v oblasti zdravia, ktorých konečné výsledky sú dostupné od roku 2015. Takisto obsahuje príklady činností financovaných v rámci pracovného programu na rok 2015 v podporných oblastiach, ako sú hodnotenie a šírenie. Súčasťou správy sú aj tabuľky s prehľadom všetkých spolufinancovaných činností a zmlúv.

Ročný pracovný program na rok 2015 bol zameraný na inovácie v oblasti zdravia a zdravotnej starostlivosti, pričom v tejto správe sa osobitne zdôrazňujú dve súvisiace oblasti činností (zdravotnícka technológia a zdravie migrantov). Rozhodnutie Komisie zmeniť ročný pracovný program na rok 2015³ bolo reakciou na vysoký príliv migrantov, ktorí jednoznačne potrebujú medzinárodnú ochranu a potreby poskytnúť finančnú podporu organizáciám, ktoré sú schopné podporiť členské štáty pri riešení tejto núdzovej situácie.

Komisia zabezpečuje, aby sa vykonávanie tretieho programu v oblasti zdravia podrobne monitorovalo a aby sa v širšom meradle informovalo o jeho výsledkoch. Všetky členské štáty a iné krajiny zapojené do programu takisto naďalej povzbudzuje k tomu, aby sa do programu zapojili, a pokračuje v hľadaní synergií s inými programami financovania z prostriedkov EÚ.

¹ Ú. v. EÚ L 86, 21.3.2014, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 301, 20.11.2007, s. 3.

³ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/programme/docs/wp2015_amendment_en.pdf.

OBSAH

ÚVOD	1
TÉMY A ČINNOSTI NA ROK 2015:.....	3
PLNENIE ROZPOČTU	5
1. Rozpočet	5
2. Ciele, priority a mechanizmy financovania v roku 2015.....	7
3. Plnenie prevádzkového rozpočtu podľa mechanizmov financovania	9
4. Príjemcovia.....	11
ĎALŠIE HLAVNÉ CHARAKTERISTIKY	11

TÉMY A ČINNOSTI NA ROK 2015:

Prioritnou témou ročného pracovného programu v oblasti zdravia na rok 2015 bolo „*hodnotenie zdravotníckych technológií (HTA) a inovácie*“. Táto téma sa riešila v rámci niekoľkých opatrení financovaných rôznymi mechanizmami financovania a podpísanými v prvom štvrtroku roku 2016, z ktorých väčšina trvá tri roky, čo znamená, že sa budú vykonávať do konca roka 2018 a v niektorých prípadoch až do roku 2020. Ide o tieto opatrenia:

- nová jednotná akcia týkajúca sa hodnotenia zdravotníckych technológií, ktorá predstavuje najvyšší príspevok EÚ (11 999 798,74 EUR) na jediný aspekt zdravotníckej politiky v rámci tretieho programu v oblasti zdravia,
- dva projekty a jednotná akcia v oblasti integrovanej starostlivosti (celkový príspevok EÚ vo výške 6 837 798,31 EUR) a
- prípravné práce na účel vytvorenia európskych referenčných sietí (381 372,23 EUR).

Súvislosti: Nová jednotná akcia týkajúca sa hodnotenia zdravotníckych technológií je vedeckou a technickou zložkou spolupráce EÚ v tejto oblasti. Začala sa v júni 2016 a bude prebiehať do roku 2020. Zahŕňa organizácie určené vládami (z krajín EÚ, prístupových krajín, krajín EHP a EZVO) a veľký počet príslušných regionálnych agentúr a neziskových organizácií, ktoré vypracúvajú hodnotenia zdravotníckych technológií v Európe alebo sa na nich podieľajú.

Cieľ: Cieľom je podporovať dobrovoľnú vedeckú a technickú úroveň medzi orgánmi hodnotenia zdravotníckych technológií. Táto spolupráca by mala poskytnúť vstupy na vytvorenie modelu spoločnej práce, ktorá bude pokračovať po ukončení financovania EÚ v rámci programu v oblasti zdravia.

Prostriedky: Dôraz sa kladie na spoločnú tvorbu hodnotenia zdravotníckych technológií a včasné dialógy o výsledkoch a o tom, ako tieto výsledky uplatniť na vnútroštátnej úrovni. Spoločnosti, ktoré hľadajú včasné poradenstvo, vysoko oceňujú včasné dialógy, najmä paralelné konzultácie. Partneri jednotnej akcie od mája 2018 dostali 29 žiadostí o včasné dialógy. V rámci hodnotenia zdravotníckych technológií sa posudzujú aj ďalšie aspekty zdravotníckej technológie, napríklad jej dôsledky na náklady pacienta a jej vplyv na organizáciu systémov zdravotnej starostlivosti pri poskytovaní starostlivosti a liečby. Je to teda multidisciplinárny proces, v ktorom sa systematicky posudzujú lekárske, ekonomické, organizačné, sociálne a etické otázky súvisiace s používaním zdravotníckej technológie.

Súvislosti: Pokiaľ ide o integrovanú starostlivosť, jeden spolufinancovaný projekt spája regióny, ktoré inovujú v oblasti zdravotnej starostlivosti, priemysel a akademickú obec do partnerstva, ktoré má potenciál transformovať služby poskytovania „liečby a starostlivosti“. Projekt zahŕňa fázu pilotného projektu, ako aj rozšírenú prax rutinnej starostlivosti. Na projekte sa zúčastňujú 13 partneri zo šiestich krajín EÚ (Dánsko, Grécko, Holandsko, Nemecko, Spojené kráľovstvo a Španielsko).

Cieľ: Celkovým cieľom je stanoviť, preniesť a rozšíriť existujúcu a prevádzkovú koordináciu starostlivosti a osvedčené postupy v oblasti diaľkovej zdravotnej starostlivosti s cieľom dosiahnuť 75 000 príjemcov starostlivosti alebo pacientov v rámci rozličných regiónov a programov vo viacerých európskych krajinách. Očakáva sa, že projekt prinesie dva hlavné výsledky:

- silný základ pre úspešný twinning a koučovanie, ktoré uľahčia vzájomné učenia sa,
- praktickú podporu pri rozšírení osvedčených postupov na podporu aktívneho a zdravého starnutia a účasti starších ľudí v spoločnosti.

V kombinácii s jednotnou akciou by tento projekt mal podstatne prispieť k zlepšeniu organizácie a vykonávania konceptov integrovanej starostlivosti v celej EÚ.

Ďalšie činnosti v reakcii na migračnú krízu z leta roku 2015 a v nadväznosti na zmenu ročného pracovného programu na rok 2015 sú:

- štyri projekty týkajúce sa zdravia migrantov a utečencov (6 239 154 EUR),
- jeden priamy grant Medzinárodnej organizácii pre migráciu (IOM) (1 000 000 EUR).

Cieľom bolo „podporiť členské štáty vystavené mimoriadnemu migračnému tlaku v ich odpovedi na výzvy súvisiace so zdravím s cieľom poskytnúť konkrétnu podporu organizáciám pôsobiacim v tejto oblasti a pomôcť riešiť vplyv na verejné zdravie v najviac postihnutých členských štátoch EÚ“⁴.

Súvislosti: V rámci projektu vedeného Andalúžskou školou verejného zdravia sa spojili partneri zo siedmich krajín (Belgicko, Dánsko, Holandsko, Poľsko, Slovensko, Španielsko a Taliansko).

Cieľ: Cieľ: podporiť členské štáty pri vytváraní alebo posilňovaní koordinačného mechanizmu v sektore zdravotníctva s cieľom koherentnej a konsolidovanej vnútroštátnej a medzinárodnej reakcie na riešenie otázok súvisiacich so zdravím prichádzajúcich migrantov (utečencov, žiadateľov o azyl a ďalších populácií migrantov) a prevenciu a riešenie možných prenosných chorôb a cezhraničných

⁴ [Výzva na predkladanie návrhov bola spustená v októbri 2015.](#)

ohrození zdravia. Cieľ sa dosiahol posúdením zavedeného koordinačného mechanizmu a zlepšením koordinácie a schopností a zručností zdravotníckych pracovníkov.

Súvislosti: Ďalší projekt zahŕňal osem partnerov na podporu zdravotníckych orgánov v 11 členských štátoch.

Cieľ: Projekt bol zameraný na posudzovanie zdravotného stavu prichádzajúcich migrantov prostredníctvom spoločného nástroja, ktorý členským štátom umožňuje odhaliť a posúdiť potenciálne hrozby, šíriť materiály na podporu zdravia a zvyšovať informovanosť medzi zainteresovanými stranami.

Podrobný prehľad všetkých činností financovaných v roku 2015 sa uvádza v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je pripojený k tejto správe.

PLNENIE ROZPOČTU

1. Rozpočet

Celkový rozpočet tretieho programu v oblasti zdravia na roky 2014 – 2020 predstavuje 449,4 milióna EUR, pričom 30 miliónov EUR je vyčlenených na prevádzku Výkonnej agentúry pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo a potraviny (ďalej len „agentúra Chafea“), ktorú Európska komisia poverila riadením programu v oblasti zdravia na roky 2014 – 2020. Agentúra Chafea poskytuje Komisii technickú, vedeckú a administratívnu pomoc pri vykonávaní programu v oblasti zdravia od roku 2005⁵. Každoročne vyhlasuje výzvy na predkladanie návrhov, koordinuje hodnotenie predložených návrhov, prerokúva, podpisuje a spravuje príslušné dohody o grante a informuje o výsledkoch činností. Je takisto zodpovedná za mnohé postupy verejného obstarávania.

V ročnom pracovnom pláne na rok 2015⁶ sa stanovuje rozpočet vo výške 59 750 000 EUR, rozdelený podľa oblastí takto:

- operačné výdavky: 54 041 000 EUR, čo zodpovedá rozpočtovému riadku 17 03 01 tretieho akčného programu EÚ v oblasti zdravia (2014 – 2020) („Podpora inovácií v oblasti zdravia,

⁵ Rozhodnutie 2004/858/ES z 15. decembra 2004 (Ú. v. EÚ L 369, 16.12.2005, s. 73) zmenené rozhodnutím 2008/544/ES z 20. júna 2008 (Ú. v. EÚ L 173, 3.7.2008, s. 27). Od decembra 2014 agentúra Chafea nahradila Výkonnú agentúru pre zdravie a spotrebiteľov (EAHC) na základe [vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2014/927/EÚ](#).

⁶ [Rozhodnutie Komisie C\(2015\) 3594 z 2. júna 2015 \(pozri: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/programme/docs/wp2015_en.pdf\)](https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/programme/docs/wp2015_en.pdf).

zvyšovanie udržateľnosti systémov zdravotnej starostlivosti a ochrana občanov Únie pred závažnými cezhraničnými ohrozeniami zdravia“),

- administratívne výdavky: 1 500 000 EUR, čo zodpovedá rozpočtovému riadku 17 01 04 02 tretieho akčného programu EÚ v oblasti zdravia (2014 – 2020).

Celkový prevádzkový rozpočet predstavoval 55 629 805 EUR a celkový administratívny rozpočet bol 1 551 822,66 EUR. V týchto sumách sú zahrnuté prostriedky EZVO/EHP, ako aj prostriedky získané späť z predchádzajúcich rozpočtových rokov.

V roku 2015 agentúra Chafea vynaložila sumu 47 967 105,24 EUR z prevádzkového rozpočtu, zatiaľ čo Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre zdravie a bezpečnosť potravín (GR SANTE) vynaložilo sumu 6 810 913,51 EUR, a to na výdavky v rámci verejného obstarávania, priamych grantov a ďalších opatrení v celkovej výške 54 778 018,75 EUR.

2. Ciele, priority a mechanizmy financovania v roku 2015

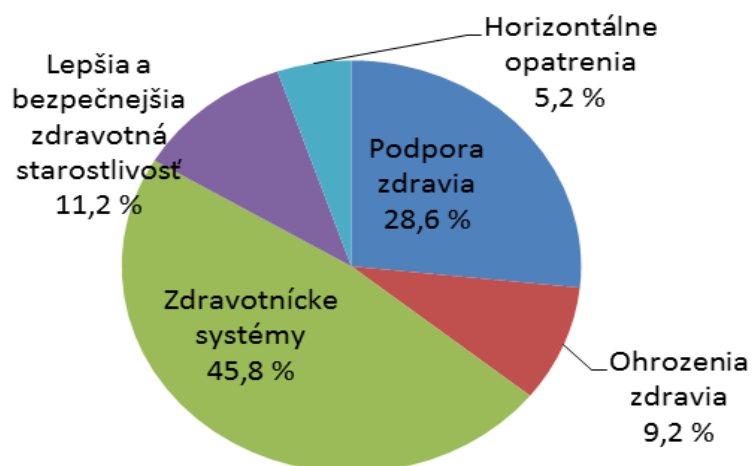
V roku 2015 bol celkový prevádzkový rozpočet rozdelený medzi štyri špecifické ciele programu takto:

- 1. Podpora zdravia: 15 669 170,92 EUR (29 % prevádzkového rozpočtu v roku 2015)** na podporu zdravia, prevenciu chorôb a posilnenie podporného prostredia pre zdravý životný štýl pri zohľadnení zásady „zdravie vo všetkých politikách“.
- 2. Ohrozenia zdravia: 5 016 028,59 EUR (9 % prevádzkového rozpočtu v roku 2015)** na ochranu občanov EÚ pred závažnými cezhraničnými ohrozenia zdravia.
- 3. Systémy zdravotnej starostlivosti: 25 106 924,35 EUR (46 % prevádzkového rozpočtu v roku 2015)** na podporu inovačných, účinných a udržateľných systémov zdravotnej starostlivosti.
- 4. Lepšia a bezpečnejšia zdravotná starostlivosť: 6 127 923,17 EUR (11 % prevádzkového rozpočtu v roku 2015)** na pomoc občanom EÚ v prístupe k lepšej a bezpečnejšej zdravotnej starostlivosti.

Osobitná výzva s cieľom „*podporiť členské štáty vystavené mimoriadnemu migračnému tlaku v ich odpovedi na výzvy súvisiace so zdravím*“ bola horizontálnym opatrením, ktoré súviselo s cieľom 1 (podpora zdravia) a 2 (ohrozenia zdravia). Zodpovedajúca suma 7 234 199,58 EUR (13 % prevádzkového rozpočtu v roku 2015) bola rovnomerne rozdelená medzi cieľ 1 a cieľ 2 a vyústila do uvedených výpočtov.

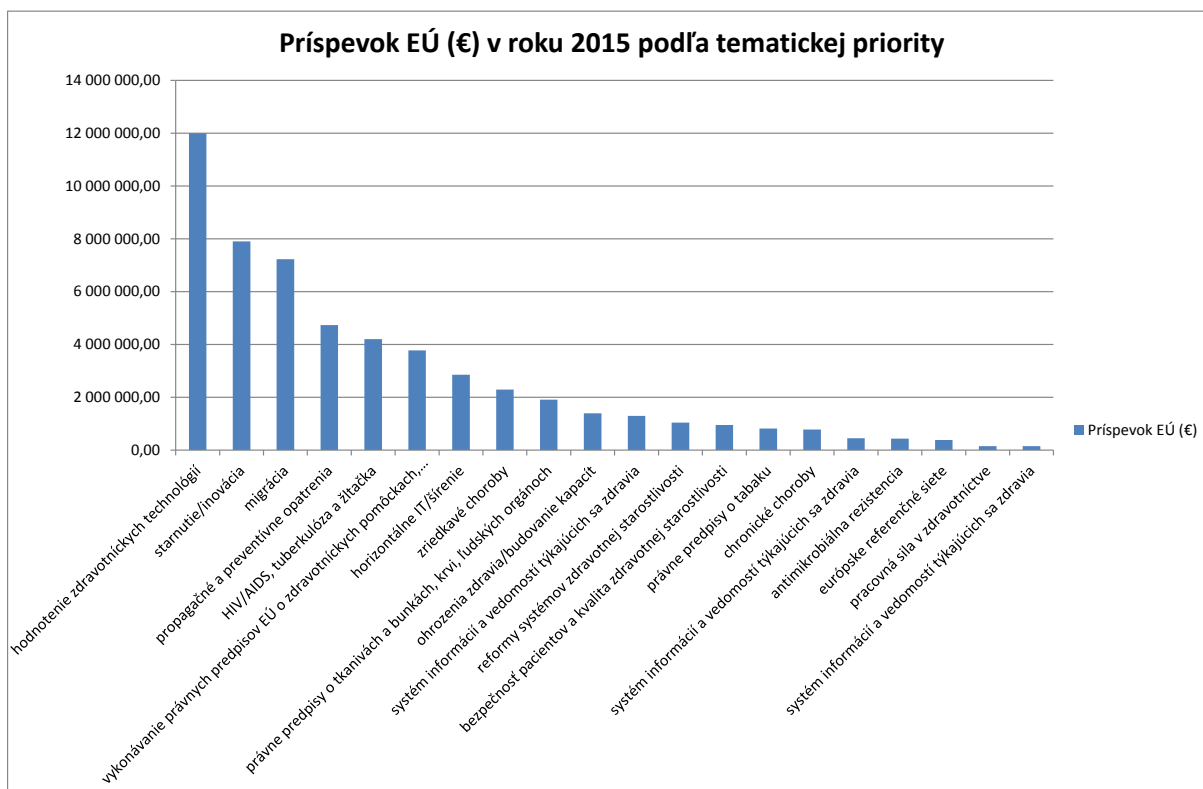
Ďalšie **horizontálne činnosti (informačné technológie, komunikácia)** predstavovali **2 857 971,72 EUR (5 % prevádzkového rozpočtu v roku 2015)**.

Graf 1: Prevádzkový rozpočet podľa cieľa tretieho programu v oblasti zdravia v roku 2015

V tomto grafe sa poskytujú informácie o prostriedkoch z programu v oblasti zdravia investovaných ako príspevok EÚ v rámci rôznych tematických priorít v roku 2015.

Graf 2: Prevádzkový rozpočet podľa tematickej priority v roku 2015

Program sa vykonáva prostredníctvom širokej škály nástrojov financovania. Ide o:

- akcie spolufinancované s orgánmi členských štátov (tzv. jednotné akcie),
- projektové granty,
- granty na prevádzku s cieľom podporiť mimovládne organizácie,
- dohody o priamych grantoch uzavreté s medzinárodnými organizáciami,
- verejné obstarávanie,
- iné akcie, ako sú akcie vedeckých výborov, administratívne dohody so Spoločným výskumným centrom a granty na konferencie predsedníctva Rady.

Iniciatívy v oblasti financovania sa vyberali na základe výberového konania a postupu obstarávania. Tie sa však nepoužívajú v prípade jednotných akcií, dohôd o priamych grantoch či konferencií organizovaných predsedníctvami Rady, pretože v týchto prípadoch súťažné konania buď nie sú povolené na základe osobitných pravidiel, alebo sa v praxi nepoužívajú (napr. z dôvodu monopolného postavenia).

Administratívne prostriedky zahŕňali výdavky na štúdie, stretnutia odborníkov, náklady na informácie a publikácie, ako aj technickú a administratívnu pomoc pre systémy IT.

3. Plnenie prevádzkového rozpočtu podľa mechanizmov financovania

Typ mechanizmu financovania	Plnenie (EUR) Záväzky	Podiel mechanizmu na celkovom plnení rozpočtu (záväzky)
Výzvy na predkladanie návrhov:		
Projektové granty	14 944 000,04	27,3 %
Granty na prevádzku	5 005 520,00	9,1 %
Granty na jednotné akcie	17 791 725,60	32,5 %
Granty na konferencie pre členské štáty, ktoré vykonávali predsedníctvo EÚ	120 434,90	0,2 %
Dohody o priamych grantoch		
<i>Spravované agentúrou CHAFEA</i>	3 715 000,00	6,8 %
<i>Spravované GR SANTE</i>	120 747,29	0,2 %
Verejné obstarávanie (zákazky na poskytnutie služby)		

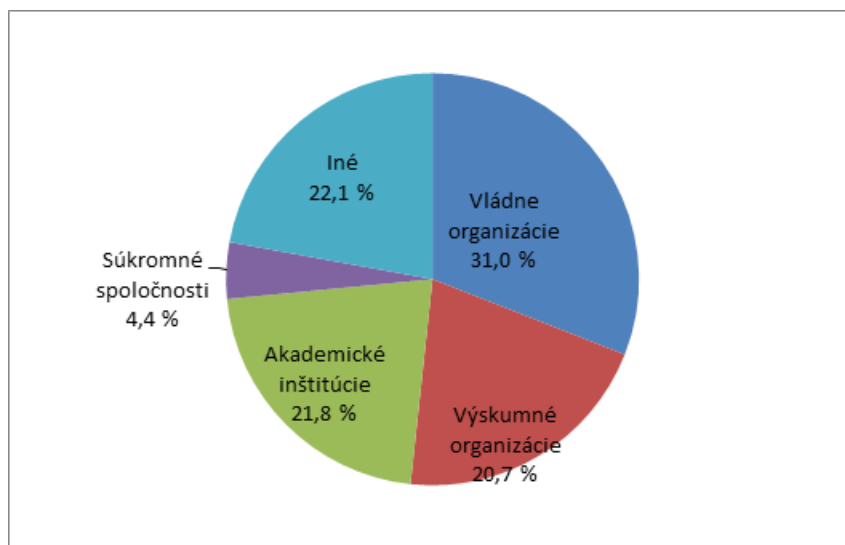
<i>Spravované agentúrou CHAFEA</i>	5 890 424,70	10,8 %
<i>Spravované GR SANTE</i>	5 744 988,82	10,5 %
Iné opatrenia		
<i>Spravované agentúrou CHAFEA</i>	500 000,00	0,9 %
<i>Spravované GR SANTE</i>	945 177,40	1,7 %
Rozpočet vynaložený v roku 2015	54 778 018,75	100 %
Celkový dostupný rozpočet	55 629 805,00	
Nevyužité prostriedky⁷		
<i>Agentúrou CHAFEA</i>	218 478,65	
<i>GR SANTE</i>	633 307,60	

⁷ Predvstupové prostriedky sa ešte nevyužili, čo vedie k rozdielom medzi sumami uvedenými v rozhodnutí o udelení grantu a skutočnými sumami.

4. Príjemcovia

V roku 2015 bolo podpísaných takmer 200⁸ rôznych dohôd o grantoch a zákazkách na poskytnutie služby s rozličnými príjemcami a poskytovateľmi služieb siahajúcimi od vládnych a mimovládnych organizácií až po akademické inštitúcie a súkromné podniky. Kategória „iné“ zahŕňa takých príjemcov, ako sú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti a medzinárodné organizácie. Na obrázku č. 3 sa nachádza prehľad jednotlivých skupín príjemcov.

Graf 3: Typy príjemcov v rámci tretieho programu v oblasti zdravia v roku 2015

ĎALŠIE HLAVNÉ CHARAKTERISTIKY

Rok 2015 bol druhým rokom tretieho programu v oblasti zdravia, ktorý bol vážne ovplyvnený tlakom spôsobeným bezprecedentným prílivom utečencov do Európy. Táto situácia bola skúškou flexibility programu v súvislosti s rýchlym prispôbením sa novým potrebám politiky, ako aj schopnosti agentúry Chafea reagovať zodpovedajúcim spôsobom a prijímať rozhodnutia týkajúce sa ročného pracovného programu. Agentúra Chafea spustila príslušné priame granty a výzvy na predkladanie návrhov projektov v rekordnom čase a bola schopná podpísať vybrané dohody o grante za menej ako tri mesiace od dodatku k ročnému pracovnému programu na rok 2015.

K tomu prispeli zjednodušené administratívne postupy zavedené v roku 2014, ako aj účastnícky portál na predkladanie projektov online a online hodnotenie a elektronický podpis dohôd o grante. Napriek menším prekážkam v systéme sa tým skrátil čas potrebný na podpísanie grantov.

⁸ Zmluvy podpísané s individuálnymi odborníkmi (napr. takými, ktorí sú súčasťou vedeckých výborov) nie sú zahrnuté.

Počet účastníkov zapojených do jednotných akcií bol naďalej relatívne vysoký rovnako ako v prípade druhého programu v oblasti zdravia a prvého roku tretieho programu v oblasti zdravia. V roku 2015 sa do jednej jednotnej akcie zapojilo 10 až 45 partnerov (príjemcov). Toto vysoké číslo bolo výzvou pre celkové riadenie a koordináciu programu, keďže všetci partneri museli podpísať dohodu o grante.

Na základe odporúčaní hodnotenia *ex post* druhého programu v oblasti zdravia na roky 2008 – 2014⁹ a hodnotenia tretieho programu v oblasti zdravia v polovici trvania¹⁰ agentúra Chafea investovala značné zdroje do činností zameraných na informovanie a šírenie v úzkej spolupráci s GR SANTE a sieťou národných kontaktných miest programu v oblasti zdravia. Usporiadala niekoľko seminárov, pomohla organizovať významné vnútroštátne a medzinárodné konferencie a organizovala samostatné podujatia v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi v členských štátoch. Podrobnejší opis činností šírenia vykonaných v roku 2015 je uvedený v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je pripojený k tejto správe.

Na základe procesov a nástrojov vyvinutých v rámci tretieho programu v oblasti zdravia sa zaviedlo elektronické monitorovanie a podávanie správ s cieľom ušetriť čas na obidvoch stranách. V dôsledku toho sa príjemca i agentúra Chafea stali „bezpapierovými“, najmä v prípade grantov. Systém CORDA¹¹ je systém zavedený spoločným podporným centrom programu EÚ pre výskum a inováciu, v ktorom sa sústreďujú údaje zhromaždené pre všetky spolufinancované akcie riadené agentúrou Chafea a monitorované pomocou elektronických nástrojov programu Horizont 2020. Je kľúčovým zdrojom informácií, poskytuje spätnú väzbu o tom, či boli splnené ciele a priority programu a spätnú väzbu, ako aj o druhoch spolufinancovaných činností a organizácií.

V nasledujúcich rokoch sa zavedú ďalšie zlepšenia vrátane zdokonaleného systému elektronického monitorovania a podávania správ a lepšieho a cielenejšieho šírenia. Okrem toho sa bude aj naďalej vynakladať úsilie na zvýšenie účasti organizácií a inštitúcií z krajín, ktoré boli doteraz medzi príjemcami zastúpené nedostatočne.

Ukázalo sa, že identifikácia kľúčových prioritných oblastí pre každý rok programu má pridanú hodnotu zabezpečenia kontinuity medzi ročnými pracovnými programami. Zlepšila sa ňou celková

⁹ COM(2016) 243 final z 10. mája 2016.

¹⁰ COM(2017) 586 final z 11. októbra 2017.

¹¹ Systém CORDA je spoločný výskumné dátové úložisko, t. j. miesto uchovávaní všetkých informácií o projektoch financovaných EÚ a o ich výsledkoch. Pôvodne išlo o referenčnú databázu pre výskum financovaný EÚ, ktorá sa začala viesť v roku 1990, a v súčasnosti zahŕňa činnosti spolufinancované tretím programom v oblasti zdravia, ktoré sú riadené pomocou nástrojov programu Horizont 2020.

súdržnosť a konzistentnosť tretieho programu v oblasti zdravia a podporilo sa ňou využívanie výstupov a výsledkov predchádzajúcich kôl financovania.